# ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

*2004* *2009*

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Βρυξέλλες, 10 Ιουλίου 2004
ΕΛΕΥ/6/22575
**Αναθ4**

## ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΟΑΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ Ο ΟΠΟΙΟΣ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΘΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΧΩΡΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

***(ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Κατ' αρχήν,*** *ο υποψήφιος Επίτροπος υποτίθεται ότι υιοθετεί τις απόψεις που έχουν ήδη υποβληθεί από την Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον περασμένο Ιούνιο σχετικά με το Τάμπερε ΙΙ (COM(2004)401 – SEC(2004)680 και SEC(2004)693). Θα πρέπει ωστόσο να ενημερώσει το ΕΚ όσον αφορά τα σημεία που δεν θα ήθελε να επαναληφθούν ή που θα ήθελε να τροποποιηθούν αναφέροντας τους λόγους που τον οδήγησαν να πράξει αυτό.)*

Εφόσον η πρώτη φάση για την υλοποίηση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ολοκληρώθηκε την 1η Μαΐου 2004, τίθεται το ζήτημα της αποκατάστασης της συνοχής και της ισορροπίας που προβλέπονται από τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε τον Οκτώβριο του 1999 μεταξύ των διαφορετικών απαιτήσεων ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Αυτό μπορεί πλέον να πραγματοποιηθεί κυρίως υπό το πρίσμα της συμφωνίας που επιτεύχθηκε επί του σχεδίου Συντάγματος η οποία απομάκρυνε κάθε ασάφεια σχετικά με τον πολιτικό στόχο και η οποία θα ενισχύσει και θα απλοποιήσει το συνταγματικό πλαίσιο επί του οποίου θα οικοδομηθεί ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ενεργώντας με τρόπο που θα σέβεται περισσότερο (α) τη δημοκρατική αρχή, (β) τα θεμελιώδη δικαιώματα, καθώς και (γ) με πιο αποτελεσματικό τρόπο.

**Μεγαλύτερος σεβασμός της δημοκρατικής αρχής:** είναι λυπηρή η διαπίστωση ότι γι' αυτό τον τομέα ο οποίος, περισσότερο από άλλους, αφορά τα συμφέροντα και τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών όσο και ευαίσθητες πολιτικές για τα κράτη, οι αποφάσεις λαμβάνονται ακόμη με διαδικασίες οι οποίες δεν σέβονται πλήρως τη δημοκρατική αρχή ([1]) από την οποία η Ένωση δηλώνει ότι εμπνέεται (άρθρο 6, παρ. 1 της ΣΕΕ, άρθρο Ι.45 του σχεδίου Συντάγματος). Κατ' αρχήν, εντός δύο ετών, χάρις στο Σύνταγμα, η νομοθετική διαδικασία θα αποτελεί τη συνήθη διαδικασία αλλά είναι σαφές ότι ήδη πρέπει να ληφθούν μέτρα με βάση τις ισχύουσες Συνθήκες και τις πολιτικές δεσμεύσεις που έχουν ληφθεί και έχουν επαναληφθεί πολλές φορές.

[1] Η συναπόφαση με το Κοινοβούλιο αποτελεί πάντοτε μια κατ' εξαίρεσιν διαδικασία· οι διαβουλεύσεις, όταν αυτές προβλέπονται, δεν συνοδεύονται από λεπτομερείς πληροφορίες και υποβάλλονται ως επί το πλείστον εκπρόθεσμα· σε περίπτωση απόρριψης, δεν υπάρχει καμία επίπτωση για το Συμβούλιο· το Κοινοβούλιο δεν καλείται να γνωμοδοτήσει επί διεθνών συμφωνιών ούτε καν ενημερώνεται κατά την έγκριση "κοινών θέσεων" σε διεθνές επίπεδο.

*Με αυτή την προοπτική, ο ορισθείς Επίτροπος δεσμεύεται, σε συμφωνία με τα άλλα μέλη του Σώματος, να εκμεταλλευθεί όλες τις δυνατότητες που προσφέρονται ήδη με βάση τις ισχύουσες Συνθήκες για την ενίσχυση της αρχής της δημοκρατικής εκπροσώπησης των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και, ειδικότερα,*

1. να παροτρύνει το Συμβούλιο να εγκρίνει το αργότερο έως τις 5 Νοεμβρίου 2004 την απόφαση που θα έπρεπε ήδη να έχει λάβει την 1η Μαΐου 2004 για το πέρασμα στη διαδικασία συναπόφασης των μέτρων που προβλέπονται στον Τίτλο IV της ΣΕΚ, κυρίως σε θέματα μετανάστευσης (άρθρο 67 της ΣΕΚ και Δήλωση 5 που προσαρτάται ως παράρτημα στη Συνθήκη της Νίκαιας) ;

2. να αναγνωρίσει στο ΕΚ πραγματικό δικαίωμα προώθησης της νομοθετικής πρωτοβουλίας, κυρίως όταν η προτεινόμενη νομοθεσία εμπίπτει σε ένα τομέα συναπόφασης (III.234 σχέδιο Συντάγματος που αντικαθιστά το άρθρο 192 της ΣΕΚ) ;

3. να μην αγνοεί την απόρριψη εκ μέρους του ΕΚ τόσο των συνήθων νομοθετικών προτάσεων όσο και των προτάσεων της Επιτροπής που εγκρίνονται με τη διαδικασία της "επιτροπολογίας" τροποποιώντας στο εξής προς αυτή την κατεύθυνση την απόφαση του Συμβουλίου 468/99 (όπως προβλέπεται από το άρθρο I.35, παρ. 2 του σχεδίου Συντάγματος) ;

4. να προτείνει στο Συμβούλιο τουλάχιστον τη συστηματική διαβούλευση με το ΕΚ κατά τη σύναψη οιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας ή κατά την έγκριση μιας "κοινής θέσης" που ανήκει στον τρίτο πυλώνα λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι επί αυτών των κειμένων δεν υπάρχει κοινοβουλευτικός έλεγχος ούτε σε εθνικό επίπεδο ;

5. να τροποποιηθεί ο κανονισμός 1049/01 α) για να εξασφαλισθεί η διαφάνεια των νομοθετικών συζητήσεων στο Συμβούλιο (όπως προβλέπεται από το σχέδιο Συντάγματος στα άρθρα I.23 παρ. 5, I.45 παρ.3, I.49 παρ. 2 και II.42) και β) για να εξασφαλισθεί η πρόσβαση και/ή ο κοινοβουλευτικός έλεγχος επί των εμπιστευτικών πληροφοριών που επεξεργάζονται τα θεσμικά όργανα οι οποίες έχουν σχέση με το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (όπως αυτό αποτελεί πρακτική σε εθνικό επίπεδο μεταξύ εθνικών κοινοβουλίων και κυβερνήσεων) ;

6. να ενημερώνει πλήρως την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή και να λαμβάνει συστηματικά θέση επί των νομοθετικών πρωτοβουλιών των κρατών μελών ή επί της εφαρμογής των μέτρων που λαμβάνονται από την ΕΕ ;

7. να παράσχει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθώς και στα εθνικά κοινοβούλια κατά την ετήσια συζήτηση σχετικά με το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης λεπτομερέστερες πληροφορίες για τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται κατά την εφαρμογή του αναφέροντας λεπτομερώς τις θέσεις και τις επιφυλάξεις των κρατών μελών καθώς και τις προβλεπόμενες λύσεις για το ξεπέρασμα αυτών των επιφυλάξεων ;

**Μεγαλύτερος σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων:** κυρίως όταν η Ένωση εγκρίνει μέτρα τα οποία συμβάλλουν στην εφαρμογή μιας ευρωπαϊκής δημόσιας τάξης στο πλαίσιο της οποίας, οποιαδήποτε και αν είναι η νομική παράδοση κάθε κράτους μέλους, κάθε άτομο και κάθε ευρωπαίος πολίτης θεωρούνται ίσοι ενώπιον του νόμου και απολαύουν ενός βαθμού αυξημένης προστασίας σε οιοδήποτε σημείο της επικράτειας της Ένωσης. Εάν έως τη Συνθήκη του Άμστερνταμ η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων ήταν κυρίως μια "εξωτερική" δέσμευση των πολιτικών της Ένωσης (της οποίας η τήρηση ελεγχόταν από τους ευρωπαίους

δικαστές), μετά από αυτή τη Συνθήκη – και ακόμη περισσότερο με το Σύνταγμα – καθίσταται πρωταρχικός στόχος για το νομοθέτη και κριτήριο τόσο για τον επαναπροσανατολισμό της παλαιάς νομοθεσίας όσο και για την εκπόνηση της νέας.[1]

*Ποια μέτρα σκοπεύει να λάβει ο υποψήφιος Επίτροπος για την ενίσχυση αυτής της απαίτησης η οποία είναι η μόνη που μπορεί να εξασφαλίσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών και των πολιτών στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση; Ειδικότερα, δεσμεύεται*

8. μέσω της μελλοντικής Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα, να προωθήσει μια πραγματική κουλτούρα των θεμελιωδών δικαιωμάτων και να διαθέσει τους πόρους και τα μέσα που ευνοούν τη συζήτηση και την ανταλλαγή διαρκών πληροφοριών μεταξύ ευρωπαίων και εθνικών νομοθετών καθώς και μεταξύ Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων και Συνταγματικών Δικαστηρίων των κρατών μελών, έτσι ώστε να γίνονται κοινό κτήμα οι καλύτερες εμπειρίες και πρακτικές και να καθορίζονται πρότυπα αναφοράς στο επίπεδο της Ένωσης ;

9. να ενισχύσει, με βάση το άρθρο 13, τα μέτρα της Ένωσης κατά των διακρίσεων και υπέρ της προστασίας των μειονοτήτων και να θέσει σε εφαρμογή ένα διαφανές σύστημα παροχής βοήθειας για τους πολίτες και διαλόγου με τα κράτη μέλη, κυρίως όταν πρόκειται για την προστασία των δικαιωμάτων που παρέχονται από τις Συνθήκες ;

10. να αναπτύξει, ενδεχομένως με τον καθορισμό ευρωπαϊκών ποσοστώσεων, τη νόμιμη μετανάστευση διασφαλίζοντας παράλληλα την ένταξη των μεταναστών, όπως αυτό προβλέπεται από τη νέα νομική βάση η οποία παρέχεται από τη Συνταγματική Συνθήκη (άρθρο III-168.παρ.4) ;

11. να προωθήσει μέσω κατάλληλων πρωτοβουλιών μια καλύτερη ποιότητα στην Ευρώπη όσον αφορά τη δικαιοσύνη, τόσο αστική (πέραν των διασυνοριακών υποθέσεων) όσο και ποινική, προβλέποντας ειδικότερα τις ελάχιστες εγγυήσεις για τους υπόδικους έτσι ώστε να ξεπερασθούν όλες οι επιφυλάξεις των κρατών μελών στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και άλλων μέτρων στο θέμα της αμοιβαίας αναγνώρισης;

12. να προωθήσει αυξημένα πρότυπα προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων σε κάθε τομέα παρέμβασης της ΕΕ, μέσω της αναθεώρησης των στρατηγικών συστηματικής και δυσανάλογης συλλογής προσωπικών δεδομένων ιδιωτών (όπως αναφέρεται στο ψήφισμα του ΕΚ της 31/03/04) ;

13. να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν πρόταση απόφασης-πλαισίου που θα καθορίζει τους κανόνες προστασίας των δεδομένων για τον τρίτο πυλώνα και θα προβλέπει ως ευρωπαϊκή αρχή μια επιτροπή η οποία θα αποτελείται από τις εθνικές αρχές (οι οποίες συνέρχονται σε κοινοτικό επίπεδο στο πλαίσιο της ομάδας που προβλέπεται από το άρθρο 29 της οδηγίας 95/46) ;

**Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα:** είναι πλέον φανερό ακόμη και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ότι είναι σχεδόν αδύνατο να ληφθούν αποφάσεις ή – εάν καταφέρουμε πράγματι να λάβουμε

[1] Η προώθηση της διαφάνειας, της ισότητας των ευκαιριών, της προστασίας της ιδιωτικής ζωής, της πολυμορφίας καθώς και των μέτρων κατά των διακρίσεων και για την ενίσχυση της ιθαγένειας καθίστανται αυτόνομοι στόχοι σε σχέση με τους παραδοσιακούς στόχους προώθησης της εσωτερικής αγοράς, του ανταγωνισμού στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, της κυκλοφορίας των δεδομένων...

κάποιες – να εφαρμοσθούν, πράγμα που καθιστά συχνά τη δράση της Ένωσης περισσότερο θεωρητική παρά πραγματική.

*Αφού είναι προφανές ότι, αντίθετα με τις παραδοσιακές κοινοτικές πολιτικές, στον τομέα των πολιτικών που αφορούν την ασφάλεια η ευθύνη των κρατών μελών πρέπει να ενισχυθεί αυτή καθαυτή διότι κάθε κράτος μέλος πρέπει επίσης να λάβει υπόψη τις απαιτήσεις των άλλων, ποια μέτρα σκοπεύει να λάβει ο ορισθείς Επίτροπος :*

14. για την ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών παράλληλα με τη θέσπιση δεικτών και για τον καθορισμό των κοινών κανόνων αποτελεσματικότητας που πρέπει να τηρούνται από τις διοικήσεις των κρατών μελών έτσι ώστε το επίπεδο προστασίας (για παράδειγμα σε επίπεδο συνόρων) να είναι υψηλό τόσο για την πρόληψη όσο και για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας ;

15. για την εξασφάλιση το συντομότερο δυνατόν μιας νομικής βάσης και μιας αποτελεσματικής ενημέρωσης / συμμετοχής του ΕΚ κυρίως κατά τον καθορισμό προγραμμάτων έρευνας στον τομέα της ασφάλειας για τα οποία διατίθενται πολλά εκατομμύρια ευρώ (PASR-2004) ;

16. για την ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού σχεδίου ασφάλειας με βάση σχέδια ασφάλειας των κρατών μελών περιορίζοντας παράλληλα τις άμεσες παρεμβάσεις του τόσο στο επίπεδο των θεσμικών οργάνων όσο και στο επίπεδο των Υπηρεσιών (Europol, Eurojust και η μελλοντική ευρωπαϊκή εισαγγελική αρχή) σε ό,τι είναι αυστηρά απαραίτητο ;

17. για τη θέση σε λειτουργία δικτύων επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών για τους σκοπούς της ασφάλειας (για παράδειγμα με ένα ευρωπαϊκό ποινικό μητρώο) εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι όταν πρόκειται για συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών πληροφοριών αυτή αναπτύσσεται τόσο υπό το δημοκρατικό έλεγχο του ΕΚ όσο και υπό τον έλεγχο των εθνικών κοινοβουλίων και των ευρωπαίων δικαστών ;

18. για την εξασφάλιση του ότι η οικοδόμηση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης δεν θα επηρεάζεται από τις ιδιαίτερες καταστάσεις ορισμένων κρατών μελών, ότι οι κανόνες του Σένγκεν (που ισχύουν ήδη για 22 κράτη μέλη) θα διατηρηθούν ως γενικός κανόνας της Ένωσης και ότι, αφετέρου, θα μπορούν να αναπτυχθούν ενισχυμένες συνεργασίες όταν διάφορα κράτη παρεμποδίζουν την έγκριση μέτρων που εξασφαλίζουν ένα υψηλότερο επίπεδο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων ;

19. για την εξασφάλιση αφενός του ότι οι δημοσιονομικοί πόροι που διατίθενται για το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, κυρίως κατά την αναθεώρηση των δημοσιονομικών προοπτικών της περιόδου 2007-2013 με μια ειδική κατηγορία που θα επονομάζεται "ιθαγένεια, ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη", θα επιτρέψουν την επίτευξη των πολιτικών στόχων που καθορίζονται στο πλαίσιο του μελλοντικού προγράμματος Τάμπερε ΙΙ, και αφετέρου του ότι αυτοί οι πόροι θα διαχειρίζονται κατά τρόπο αποτελεσματικό και διαφανή ;